

GUTENBERG

Finska Typografförbundets organ

N:o 15 (3)

Suomen Kirjaltajaliiton äänenkannattaja

Mars 1 Maaliskuu	Prenumerationspris — Tilauhintana Helt år — Koko vuosikerta 3 m. Lösnummer — Irtonaisnumero à 30 p.	Redaktion — Toimitus J. Höglund V. Blomqvist Ansvarig — Vastaava	Annonspris — Ilmoitushinta Per petitrad Petiiti-riviltä } 25 p.	6:te årgången 1898 6:s vuosikerta
-------------------------------	---	---	---	--

Finska Typografförbundet. Suomen Kirjaltajaliitto.

Tiedonantoja Liittohallitukselta.

Tyväestöjä niissä kirjapainoissa, jotka eivät vielä ole lähettäneet Liittohallituksen pyytämää tilastollisia tietoja, kehoitetaan hyväntahtoisesti niitä kiireellisesti lähettämään. Nämä tiedot olisivat juuri nyt suureksi hyödyksi koska Helsingin osaston asettama komitea laatii koko maata käsittävän tariffi-ehdotuksen.

Kokkolan Kirjaltajayhdistys ja Suomen Kirjaltajaliiton Kotkan osasto ovat hyväksyneet osastoiksi Liittoon.

Liittohallitus.

Förbundsstyrelsens meddelanden.

Personalerna å de tryckerier hvilka ännu icke insändt de af Förbundsstyrelsen äskade statistiska uppgifterna, uppmanas vänligen att forder-sammast insända desamma. Dessa uppgifter vore just nu af stort värde emedan en af Helsingfors afdelning nedsatt komité utarbetar ett hela landet omfattande tariff-förslag.

Gamlakarleby Typografförening och Kotka förbundsafdelning äro godkända såsom afdelningar i Förbundet.

Förbundsstyrelsen.

Ilmoitettuja jäseniä. Anmälda medlemmar.

Helsingin osastosta: — Från Helsingfors afdelning: Nybäck, Aurora Matilda, litar, s.n.a. 13/12.76. — Nyman, Alina Mathilda, litar, s.n.a. 24/6.74. — Lindström, Dagmar Alina, litar, s.n.a. 13/11.76. — Luukkonen, Kaarlo, p.-opp., t.-elev, 18/6.78. — Anttila, Johanna Wilhelmina, litar, s.n.a. 21/3.78. — Olin, Gustaf Hjalmar, p.-opp., t.-elev, 8/3.75.

Kokkolan osastosta: — Från Gamlakarleby afdelning: Berg, Robert Emil, kirjap. omist., boktryckare, 2/1.71. — Sarén, Carl Johan, faktori, faktor, 12/6.68. — Sandström, Emil August, l. s., 18/11.67. — Simell, Anders Wilhelm, l. s., 14/11.75. — Haglund, Ernst, l. s., 4/7.77. — Helin, K. H., l. s., 26/1.75. — Lund, Viktor Herman, l. s., 10/6.76. — Simeil, Carl Gustaf, l. s., 7/12.78. — Wester, Anders, William, l.-opp., s.-elev, 4/6.77. — Jansson, Oskar Alexander, l.-opp., s.-elev, 20/12.78.

Kotkan osastosta: — Från Kotka afdelning: Forsman, Karl Israel, faktori, faktor, 17/12.66. — Wiljanen, Erland, l. s., 3/6.78. — Portia, Hjalmar, l. s., 23/9.77. — Boman, Anders Woldemar, l. s., 14/6.49. — Sundström, Sixtus, l. s., 18/7.71. — Lagström, Juho Oskar, l. s., 20/11.73. — Wickberg, Axel, p. t., 10/3.68. — Drockila, Reino, faktori, faktor, 24/14.70. — Hjelm, Karl Hjalmar, l. s., 20/11.78. — Eklund, Valter, l. s., 7/7.76. — Lindfors, Frithiof, p. t., 26/1.73.

Waasan osastosta: — Från Wasa afdelning: Juvenius, Kaarlo l. s., 15/1.76. — Jansson, Oscar, l. s., 24/7.51. — Siljander, Tauno, l. s., 3/12.73.

Turun osastosta: — Från Åbo afdelning: Nyqvist, Karl August, l.-opp., s.-elev, 11/14.79.

Jyväskylän osastosta: — Från Jyväskylä afdelning: Svahn, Gustaf, faktori, faktor, 4/2.58.

Kristiinän osastosta: — Från Kristinestads afdelning: Westerlund, Karl Emil, l. s., 22/10.72.

Yhtyneitä jäseniä. Inträdande medlemmar.

Helsingin osastosta: — Från Helsingfors afdelning: 670. Salminen, Karl Wilhelm. — 671. Tynell, Carl Henrik. — 672. Wasenius, Oskar Alexander. — 673. Tenna, Mikko. — 674. Leffeldt, Emil. — 675. Mattsson, Anna Maria.

Tampereen osastosta: — Från Tammerfors afdelning: 676. Liljefors, Hulda. — 677. Wansen, Frans. — 678. Mattsson, Matti. — 679. Helenius, Hulda. — 680. Kapanen, Petter. — 681. Jansson, Viktor. — 682. Eklund, Johan August.

Turun osastosta: — Från Åbo afdelning: 683. Hassén, Ernst Oskar.

Kristiinän osastosta: — Från Kristinestads afdelning: 684. Uskela, Karl.

Waasan osastosta: — Från Wasa afdelning: 685. Ekman, Karl Viktor.

Muuttaneita jäseniä. Afflyttade medlemmar.

25. Marjamaa, H. W., Helsingistä Ouluun, från Helsingfors till Uleåborg. — 604. Strömberg, J. E., Helsingistä Waasaan, från Helsingfors till Wasa.

Eronneita jäseniä. Utgående medlemmar.

Helsingin osastosta: — Från Helsingfors afdelning: 265. Kreander, Karl Gustaf, kuollut, död. Turun osastosta: — Från Åbo afdelning: 410. Lindholm, Karl Gustaf, kuollut, död.

Oikaisuja. Rättelser.

Viime numerossa on muuttaneena ilmoitettu 578. Nyman, pitää olla: Nyholm.

I senaste nummer är bland afflyttade anmäld 578. Nyman, bör vara: Nyholm.

Osoitteita.

Liittohallitus.

Puheenjohtaja, hra J. A. Kosk, Sentraali-kirjapaino.

Rahastonhoitaja, hra Fr. Saastamoinen, Simeliuksen kirjapaino.

Kaikki kirjeet osotetaan puheenjohtajalle ja rahalahetykset rahastonhoitajalle.

Gutenbergin toimitus.

Suomalaisen osaston, hra J. Höglund, Päivälehdin kirjapaino.

Ruotsalaisen osaston, hra V. Blomqvist, Ruoholahdenkatu 22.

Tarkastusvaliokunta.

Puheenjohtaja, hra A. Karjalainen, Simeliuksen kirjap., Helsinki.

Herra Alb. Nordberg, Aamulehdin kirjap., Tampere.

Herra E. Heino, Backman'in kirjap., Kuopio.

Adresser.

Förbundsstyrelsen.

Ordförändens, hr J. A. Kosk, Helsingfors Centraltryckeri.

Kassaförvaltaren, hr Fr. Saastamoinen, Simeli tryckeri.

Alla bref adresseras till ordföranden och pänningeförsändelser till kassaförvaltaren.

Gutenbergs redaktion.

Svenska redaktörens, hr V. Blomqvist, Gräsviksgatan 22.

Finska redaktörens, hr J. Höglund, Päivälehtis tryckeri.

Kontrollnämnden.

Ordförändens, hr A. Karjalainen, Simeli tryckeri, Helsingfors.

Herr Alb. Nordberg, Aamulehtis tryckeri, Tammerfors.

Herr E. Heino, Backmans tryckeri, Kuopio.

Typ. föreningens i H:fors kassör A. Karjalainen, träffas å föreningslokalen den 3 och 17 i hvarje månad kl. 1/2 8—9 e. m.

Helsingin Kirjalt. yhdistyksen rahastonhoitaja A. Karjalainen tavataan yhdistyksen huoneustossa joka kuun 3 ja 17 p:nä 1/2 8—9 i. p.

Liitosta ja sen tarkoituksesta.

(Kilpakirjoitus.)

Sana „liitto“ jo puhuu puolestaan, tarkoittaen liittymistä yhteistoimintaan yhteisvoimin. Eräs tunnettu runoilijammekin sanoo laulussaan: „Lyös liittohon nyt kädet veikkoin, kädet yhdistän väki voittavi heikoin“, joka myöskin todistaa, että yhteen liittymällä on jotain toivoa sen asian menestymisestä, jota ajetaan. Yksi muurahainen ei yksinään voi pesää rakentaa, vaan kun niitä on satoja, jopa tuhansia yhteisesti ahkerasti toimimassa, niin silloin siitä syntyy kokonaisvaikutus ja työn hedelmät ovat pian näkyvissä.

Nyt hiljakkoin perustettu „Suomen Kirjaltajaliitto“ on ajottu tämmöiseksi yhdyssiteeksi, joka yhdistää kaikki kirjapaino-alalla työskentelevät henkilöt yhteistoimintaan. Etupäässä on liiton tarkoitus parantaa tyväestönsä nykyistä tilaa, joka on niin kovin erilainen eri osissa maatamme. Liiton päätarkoitus selviää jo sen sääntöjen 1:ssä pykälässä, jossa sanotaan, että „Suomen kirjaltajaliiton tarkoitus on: yhteistoimintaan sulkea kaikki kirja- ja kivipainon sekä kirjakevalimon alalla Suomessa työskentelevät mies- ja naispuoliset henkilöt, jotka vähintään yhden (1) vuoden ovat olleet toiminnassa edellämainittujen ammattien aloilla sekä täyttäneet kahdeksantoista (18) vuotta, voidakseen siten yksimielisellä yhteisvaikutuksella ja yhteisillä käytännöllisillä toiminnoilla parantaa näiden asemaa taloudellisessa ja henkisessä suhteessa; mahdollisuuden mukaan vaikuttaa kirja- ja kivipaino- sekä kirjakevalimo-ammattin kohottamista ja kehitystä; antaa a) sairaspua, b) hautauspua, c) kannatusta todellisen työnpuutteen sattuessa, d) matkapua, sekä e) kykenemättömyyspua, sitten kuin näitä varten on erityisiä rahastoja perustettu ja säännöt ovat liiton hyväksymät ja asianomaisten virallisesti vahvistamat.“

Edellä mainitusta pykälästä näemme jo liiton päätarkoituksen, joten ainoastaan muutamain sanoin koetan tehdä selkoa siitä yleensä.

Siihen aikaan, noin pari vuotta sitten, kun liittoa alettiin helsinkiläisten kirjaltajain keskuudessa oikein todenteolla puuhaamaan, oli siihen suurena vaikuttimena maaseutuolot ja sieltä pääkaupunkiin tulvaava työväen paljous ja osaksi täällä pääkaupungissa vallitsevat epäkohdat. Silloin tuli ehdottomasti ajatelleeksi, että jotain sopusointua täytyy saada pääkaupungin ja maaseudun kirjaltajain kesken. Ja tämän tulee liitto nyt tekemään. Sen tärkeimpiin toimenpiteisiin kuuluu: yhteisen maaseututariffin aikaan saaminen, oppilassuhteiden järjestäminen, työpäivän pituus, yötöyön rajoittaminen y. m. sellaiset yleiset tärkeimmät kysymykset.

Tunnettua on, kuinka välttämättömän tarpeellinen olisi yleinen maaseututariffi, kun nykyinen palkanmaksujärjestelmä on niin erikaltainen eri kaupungeissa. Kun saataisiin toimeen edes vähänkään suhteellisempi ja paikkakunnallisiin oloihin soveltuva palkkaussopimus, niin sillä jo paljo voitetaan. — Siinä yksi tärkeimmistä syistä, minkä takia maaseutulaisten tulisi oikein miehissä kuulua liittoon ja kannattaa sitä, sillä ilman vähäisiä uhrauksia ei tätäkään toimeen saada. Sitä paitsi tulisi jokaisen puolestaan yksissä voimin liiton juurruttamiseksi paikkakunnallaan toimia; kaikki tehty työ tulee omaksi hyväksi.

Mikä kaikista pahimmin turmelee ammattiamme, on oppilasten rajaton paljous kirjapainoissa. Maaseutukaupungit ovat tässäkin etusijassa kunostaneet itseään, vaikka löytyy sitä pääkaupungissakin varjopuolia siinä suhteessa, nim. ainakin jossakin painossa tuo vanha n. s. „spoone“-järjestelmä on vielä kukoistuksessa. Nämä kappaa kipeästi korjausta. Mutta miten? Ei mitenkään muuten kuin liiton avulla. Senpä tähden liittoon onkin joka miehen kuuluminen, ei ainoastaan taiturien, vaan jokaisen oppilaankin. Kun valvotaan oppilasten etua ja tulevaisuutta, on heidän itsensäkin tähän yhteistyöhön osaa ottaminen ja sitä kannattaminen liittoon kuululla. Huomioon ottamalla oppilasten pienet tulot, on heidän jäsenmaksunsa laskettu puolta pienemmäksi kuin taiturien. Sama huojennus koskee myöskin kirjapainojen aputyöväkeä.

Muistakaa Vanhuusrahaa!

Kaikilla aloilla nykyään puhutaan työpäivän lyhennyksiä; eikä tämä siis olisi tarpeen kirjapainoissakin. Siihen täytyy jokaisen vastata myöntämällä. Onhan vielä 11:sta tuntinen työpäivä melkein yleinen maaseudulla. Olisihan siinä varaa vähentämiseenkin, jos hyvää tahtoa olisi, mutta valitettavasti sitä puuttuu niiltä, joilla valta on. Sen ovat monet esimerkit jo todistaneet, kun on joskus koetettu puhata työpäivän lyhennyistä. Tässäkin on siis liitolle tärkeä tehtävä, ja se tulee siihen suuntaan toimimaan, että asia tulee ratkaistuksi toivotulla tavalla.

Yötyön turmiollisuuden tuntee jokainen, joka on työskennellyt joka päivä ulostulevissa aamu-lehdissä. Ja kun tähän työhön kuulutaan joissakin paikoin käytettävän alaikäisiä oppilaitakin, niin parannukset tässäkin ovat välttämättömiä.

Yllälueteltuja sekä muita epäkohtia tulee liitto korjaamaan tulevaisuudessa. Se on hyvin ymmärrettävää, että kaikkia ei voi yhtä aikaa perille viedä, mutta yksi ensin, toinen sitten ja ajan oloon alkavat tosiaankin työn ja vaivan hedelmät olla näkyvissä.

Että liiton yhteistoiminta tulisi mukavammaksi ja voisi paremmin sitoa koko maassamme löytyvät kirjaltajat yhteen, tulee liitto pitämään joka kolmas vuosi yleisen liittokokouksen, johon jokainen sen osasto saa lähettää edustajansa ja keskustelukysymyksiä. Nämät kokoukset eivät tule pidettäväksi ainoastaan Helsingissä, jossa liiton päähallitus sijaitsee, vaan maaseudullakin, aina edellisessä kokouksessa määrättyllä paikkakunnalla. Näissä kokouksissa sitten ratkaistaan kaikki tärkeimmät yleiset kysymykset.

Kun nyt liiton tarkoitus on kaikin puolin hyvä ja perusteellinen, ei kellään pitäisi olla mitään syytä sen vastustamiseen, vaan päinvastoin oikein miehistä liittyä siihen kannattamaan yhteistä aatetta ja valvomaan omaa samoin kuin toistenkin etua. Onhan tarpeeksi syitä, joiden takia meidän tulee liittoon kuulua. Siis liittoon joka mies!

Vilkku.

Tariffikysymys.

Tariffikomitean vaali toimitettiin tänä kirjaltajayhd. kuukauskokouksessa v. k. 20 p:nä. Komiteaan tulivat tilapäislatojista hrat *A. Henriksson*, *F. Turunen* ja *J. H. Niemi*; sanomalehtilatojista hrat *V. Blomqvist*, *K. Kajander* ja *J. Höglund*; painajista *K. Skogster*, *K. E. Mustonen* ja *G. E. Enberg*.

22 p:nä pitämässään kokouksessa on komitea muodostunut siten, että puheenjohtajana on *A. Henriksson*, sihteerinä *J. Höglund* ja *V. Blomqvist*, edell. suomal. ja jälkim. ruotsal. pöytäkirjan pitäjänä.

Lisäjäseneiksi komiteaan, kolmen entisen tilapäislatojan lisäksi valittiin hra *E. J. Enberg*.

Komitea tulee pitämään kokouksia joka toinen sunnuntai klo 11 a. p. sekä tarpeen mukaan ylimääräisiä. — Seuraava kokous pidetään maalisk. 6 p:nä.

För Förbundets samtliga afdelningar att beakta.

I år infaller „arbetarnes dag“ eller 1:sta maj på en söndag, således särdeles lämplig för våra arbetare att delta i dess firande i likhet med de stora kulturländernas.

Lämpligaste sättet för dagens firande vore, att Finska Typografförbundets samtliga afdelningar den dagen för sina medlemmar samt utom kåren stående personer arrangerade någon slags fest till förmån för Förbundets reservfond, såsom soareer, lotterier, utfärder m. m., hvarvid programmet bl. a. skulle upptaga: tal, (om dagens betydelse för arbetaren), föredrag, sång, musik, tablåer, och om möjligt något teaterstycke o. s. v.

Inkomsterna och en kortfattad redogörelse från „arbetare dagens“ nöjen sändas inom utgången af maj månad till Förbundets kassör, hr *F. Saastamoinen*, Simeli arfv. tryckeri, Helsingfors, hvarefter alla afdelningars inkomster och festprogram införes i juni-numret af Gutenberg.

Förstärkandet af Förbundets reservfond bör ligga i allas vårt gemensamma intresse. Har vi en kapitalstark reservfond, kunna vi känna oss trygga och med glad förtröstan se framtiden an.

Kolleger! Samlen oss till en enig fest på den utsatta dagen, och vi tillföra därmed en betydlig förökning i reservfonden.

Redaktionen.

Liiton osastoille.

Gutenbergin toimitus on päättänyt ehdottaa, että kaikki liitto-osastot panisivat toimeen ensi toukokuun 1 p:nä (*Wapunpäivänä*) jonkinlaisen iltaman paikkakunnallaan tavanmukaisten Vapunpäiväkävelyretkien sijasta. Iltama, jonka tulot lankeisivat liiton vararahastoon ja siinä tapauksessa lähetettävät liitohallitukselle tänne, on erittäin sopiva, kun mainittu päivä on sunnuntai. — Iltaman ohjelmasta tahdomme esittää, että mahdollisesti tulevat puheet tai esitelmät kosketelisivat työväen asiaa, hyvä, jos etenkin etupäässä kirjapainoalaan sopivista seikoista ja kirjaltajain pyrinnoista yleensä.

Esityksemme olemme tehneet siinä vahvassa toivossa, että kaikki, pienimmätkin, liitto-osastot ottavat tämän huomionsa ja valitsevat joko erityisen toimikunnan tätä varten tai antavat juhlatoimikuntansa toimeksi iltaman valmistuspuuhat.

Från förbundsområdet. Liiton alalta.

— **Helsinki.** Kirjaltajain yhdistyksen vuosikokous pidettiin viime sunnuntaina yhdistyksen huoneustossa, jossa oli runsas osan otto. Vuosikertomuksessa mainittiin m. m., että yhdistyksen jäsenluku on viime vuonna noussut entisestään lähes kaksinkertaisesti, joten sen luku nykyään on 271 henkilöä. — Yhdistys on viime vuoden ajalla poistanut ravintolan huoneustostaan, joka on ollut ilahduttava seikka. Toimikuntaan on kuulunut hrat *A. J. Jakobsson* puheenj., *H. J. Forström* varapuheenj., *J. E. Enberg* kirjur., *A. Stampell* rahastonh., *G. A. Friman* kalustonhoitajana ja *K. E. Mustonen* tarkastaja sekä rouva *A. Kjellin* kirjastonhoitajana. — Toimikunta on pitänyt 38 ja yhdistys 14 kokousta, joissa on ollut 56 kysymystä käsiteltävänä. — Juhlatoimikuntaan on kuulunut hrat *J. V. Lindholm*, *V. Forström*, *E. Nyfors* ja *Hj. Sundbeck* sekä neidit *E. Eklund*, *M. Nikander* sekä hra *K. E. Mustonen* toimikunnan edustajana. — Käsiyö-yhdistykseen on vuoden ajalla kuulunut noin 30 jäsentä ja sen puheenj., on ollut rouva *A. Kjellin* sekä toimikunnan jäsenenä neidit *H. Rejman*, ja *E. Eklund* sekä rouva *M. Kosk.* — Urheiluklubi on pannut toimeen yhteisiä huviretkiä ja kilpasoutuja sekä erityisiä urheiluja. Toimikuntaan on kuulunut hrat *O. Lindstedt* puheenj., *J. A. Kosk* kirjuri, *I. Kurvinen*, *J. Skarp*, *K. E. Mustonen*, *G. A. Silfverberg*, *Hj. Sundbeck* ja *A. Tötterman*. — Kirjasto on vuoden lodulla sisältänyt 700 nidosta, josta 426 ruotsalaista ja 228 suomalaista sekä 20 vieraskielistä. — Laulukunta on ollut vuoden ajalla vilkkaassa toiminnassa hra *E. Eklundin* johdolla sekä antanut yhden konsertin. Laulukunnan toimik. ovat kuuluneet hrat *J. A. Kosk*, *F. Turunen*, *E. Holländer* ja *O. Liukkonen*. — Soittokunta, joka on ollut horrostilassa vuoden alussa, mutta vuoden lopussa on vironnut uudestaan innolla jatkamaan tointaan hra *H. A. Österbergin* johdolla. — Aksidenssikilpailu on vuoden ajalla toimitettu hyvällä menestyksellä. — 150 markan stip. on annettu hra *G. Wernerille* Leipzigin taide- ja tehdasnäyttelyä varten. — Yhdistyksen edustajina on ammattiyhdistysten keskuskomiteassa ollut hra *J. Höglund* sekä *V. Taipale*. — Eronneelle toimikunnalle myönnettiin täydellinen tilinvapaus. Eronneelle puheenj. hra *A. J. Jakobssonille* lausuttiin yhdistyksen kiitos siitä innosta, jolla hän on toiminut sekä kohotettiin kolmikertainen eläköönhuuto. — Puheenjohtajaksi valittiin hra *A. Henriksson*, toimikunnan jäseniksi hrat *J. E. Enberg*, *V. Forström*, *E. Eriksson* sekä *A. Karjalainen*. Varajäseniksi valittiin *V. Mallenius* ja *O. A. Nyman*. — Tilintarkastajiksi valittiin hrat *O. Lindstedt*, *E. Tötterman* ja *J. Skarp*. Varajäseniksi *G. E. Enberg* ja *J. Liljeström*. — Kaluntarkastajiksi hrat *E. Packalén*, *F. Turunen* ja *V. Jonasson* ja heidän apulaisiksi hrat *E. K. Rosenberg* ja *K. Julin*.

— **Turku.** Turun kirjaltajayhdistyksellä oli vuosikokous sunnuntaina helmik. 20 p:nä. Kokouksessa luetussa vuosikertomuksessa mainittiin, että yhdistyksen toiminta kuluneena vuonna on ollut hyvin laimeaa, johon on ollut syynä paikkakunnalla ilmenevä tuntuva puute sellaisista edistyneimmistä, aikaansa seuraavista kirjaltajista, jotka käymällä käsiksi yhdistyksen toimintaan, voisivat

antaa sille suurempaa vauhtia ja eloa. Muuten mainittiin siinä, että yhdistys on eronnut työväenyhdistyksen yhteydestä, jossa se perustamisestaan saakka on ollut. Heinäkuun 1 p:stä liitettiin yhdistys haaraosastoksi Suomen Kirjaltajaliittoon. Silloin yhtyi yhdistykseen jäseneksi moni sellainenkin, joka ei siihen asti ollut siihen kuulunut. Mutta ikävällä on mainittava, että kaupungin suurimman painon, *G. W. Wilenin*, työväestö on osottautunut kovin kylmäkiskoiseksi Liittoa ja yhdistystä kohtaan. Sieltä ei nykyään kuulu ainoatakaan jäsentä yhdistykseen.

Kokouksia on yhdistys vuoden ajalla pitänyt 7. Tuloja on yhdistyksellä ollut kaikkiaan 2,052:98 p., johon on laskettu myöskin ed. vuoden säästö 1,640:57 p., menoja taas 675:56 p., ollen siis säästöä alkaneelle vuodelle 1,377:42 p. Tilintarkastajain ehdotuksesta myönnettiin johtokunnalle tilinvapaus.

Johtokuntaan valittiin p.-johtajaksi hra *M. Molodkin*, jäseniksi faktorit *J. A. Salminen* ja *K. H. Hellsten* sekä herrat *G. F. Lindén*, *J. Ahlgren*, *W. Heinonen* ja *K. O. Aho*, varajäseniksi *M. Ek* ja *J. A. Wahl*.

Tilintarkastajiksi *J. E. Hidström*, *F. Appelgren* ja *K. E. Lumme*, varajäseniksi *K. A. Kanervo* ja *W. Hertz*.

Huvitoimikuntaan *M. Molodkin*, *J. A. Ojala*, *A. W. Hurme*, *J. Ahlgren*, *A. Ahlgren*, *G. F. Lindén*, *O. Grönroos* ja *J. E. Vainio*.

— **Viipuri.** Viipurin kirjaltajayh. piti vuosikokouksensa v. k. 27 p:nä hotelli Imatrasa, jossa käsiteltiin seuraavia asioita:

Luettiin viime kokouksen pöytäkirja ja viime vuoden vuosikertomus sekä tilit, jotka hyväksyttiin.

Toimitettiin vaalit, joissa tuli eronneen puheenjohtajan faktori *K. O. Sederholmin* sijaan hra *O. Räisänen*, sekä toimikuntaan hrat *O. A. Lund* varapuheenjohtajaksi, *E. Hukkanen* rahastonhoitajaksi, ja sihteeriksi sekä taloudenhoitajaksi *O. Sorjonen* ja jäseniksi *G. Jürjeff*, *G. Forstén* ja *E. Juvonen*. Varajäseniksi hrat *K. Ståhl* ja *Samuli Snellman*.

Tilintarkastajiksi valittiin hrat *R. Kinnunen*, *A. Hänninen* ja *E. Korhkanen*.

Huvitoimikuntaan tulivat hrat *Samuli Snellman*, *G. Forstén*, *O. A. Öflund*, *O. Räisänen*, *E. Juvonen*, *K. Ståhl* ja *Alfr. Sorjonen*.

Liiton asiamieheksi valittiin hra *O. Räisänen*. Kunniajäsenekseen yhdistys valitsi kirjaltajavanhus *O. Savanderin*.

Kokoksen loputtua syötiin yhteinen illallinen.

— **Helsingfors.** Vid Typografernas förenings månadsmöte den 20 februari närvaro ytterst få medlemmar. Till först upplystes om att föreningen ännu icke lyckats få hyra någon lämplig lokal för årsfestens hållande. — Därpå tillkännagaf ordföranden, att han, för erhållande af svar på de inträtterades i Gutenberg fråga: „Hvart de medel hamna, som i form af plikter uppbäres å N. Prs tryckeri“, muntligen förfrågat sig hos faktor Alb. Finander, och erhållit det svaret, att han af officens principaler tilldelats bestämmanderätten för nämnda pliktens användning efter eget godfinnande (?). Efter en kortare diskussion beslöt mötet låta frågan hvila till framtiden.

Härefter skedde val af komité för utarbetande af en gemensam, hela landet omfattande aflönings-tariff. Valda blefvo hrr *A. Henriksson*, *J. H. Niemi*, *F. Turunen*, *J. Höglund*, *K. Kajander*, *V. Blomqvist*, *E. Mustonen*, *K. Skogster* och *G. Enberg*, den sistnämde i stället för hr *R. Lindgren*, hvilken vid ett föregående möte uppstälts som kandidat, men nu befans ej tillhöra föreningen.

Årsmöte hölls å härvarande typografiska förening den 27 februari. Närvarande vore omkr. 40 medlemmar. Af årsberättelsen framgick bl. a. att medlemsantalet vid årets slut utgjordes af 271 personer, att bestyrelsen bestått af hrr *A. J. Jakobson*, ordf., *H. J. Forström*, viceordf., *E. Enberg*, sek., *A. Stampell*, kassör, *G. A. Friman* material-förvaltare och *K. E. Mustonen*, kontrollör, ävensom fru *Alma Kjellin*, bibliotekarie, att föreningens bibliotek vid årets slut innehöll 700 band, att föreningen åt kemigrafen *F. Werner* tilldelat ett 150 marks resestipendium för besök af Konst- och Industriutställningen senaste sommar i Leipzig samt, att komitéer under året ha tillsatts för förvaltningen af byggnads- och invalidfonderna för anställande af accidenstäljan i landsorten samt för anställande af lotteri. — På förslag af revisorerne beviljades bestyrelsen full ansvarsfrihet. — Till den afgående ordförande hr *A. J. Jakobson* uttalades föreningens tack för det intresse hvarmed han skött sitt kall, samt uppställdes ett kraftigt trefaldigt hurra och elaköön. — Vid härefter skeende val utsågs hr *Axel Henriksson* med 22 röster till föreningens ordförande (närmast i röstetal var hr *K. Skogster* med 9 röster) och till bestyrelsemedlemmar hrr *E. Enberg* (återvald), *V. Forström*, *E. Eriksson* och *Alb. Karjalainen*. Till deras suppleanter hrr *V. Mallenius* och *O. A. Nyman*. Till revisorer valdes hrr *O. Lindstedt*, *E. Tötterman* och *J. Skarp*. Deras suppleanter blefvo hrr *G. Enberg* och *J. Lystinen*. Invente-

ringsmän blefvo hrr E. Packalén, F. Turunen och V. Jonasson och desses suppleanter hrr E. K. Rosenberg och K. Julin.

— **Vasa.** Vasa typograförening hade sista söndags sitt årsmöte, hvarvid till först upplästes årsberättelsen, ur hvilken framgick, att föreningen för närvarande räknar 24 medlemmar, och att en tariffkomité för alfabetberäkning nedsatts samt att en syförening och en maskinmästarklubb under det gånna året bildats.

Sedan bestyrelsen bevilljats decharge, återvaldes till föreningens ordförande typografen *E. Enqvist*.

Till medlemmar i bestyrelsen valdes maskinmästaren *G. Liljeström* och typografen *Hj. Huima* och till revisorer typografen *J. Lillqvist* och literatören *E. Kock*.

Efter mötet hölls årsfest i Arbetets vänners lokal, hvarvid priserna vid snabbsättningstävlingen utdelades.

Till Redaktionen af Gutenberg.

I senaste numret af Gutenberg öfverraskades jag af att mitt „opus“ vägrats plats.

Hr redaktör! Är Gut. till för Förbundet och dess medlemmar eller har det blifvit Eder egendom?

Då ni upplätit Edra spalter till den enes sammelsurium så hade ni gärna kunnat underdånigast tillåta plats åt mitt enahanda, ehuru det var ett bemötande.

Var god och kasta „opuset“ i papperskorgen, så att det ej af misstag inflyter i Guts: spalter ty då blefve det för gammalt — som Schmidtska vinbären.

*

I senaste numret ingår en artikel, som är alldeles på sin plats och är berättigad, men saken är ej allsidigt och djupare diskuterad. Artikeln i fråga handlar om missförhållanden på tryckeriern i landsorten och om deras stora elevfrekventior.

Jag medgifver att artikelförfattaren har sanningen på sin sida vis à vis underhållandet af tryckerierna med elever och att de på många orter visa dem på porten sedan de blifvit utlärda och fordra större lön. Så torde de åtminstone göras på ett tryckeri i Uleåborg där konstförvandten räknar sig den enormt stora lönen af 60 à 80 mk i månaden.

Men å andra sidan sett så har tryckeriernas föreståndare rekryterat sin personal från det yngre släktet för att af dem upfostra dugliga och nyktra män, ty i landsorten är det nödvändigt att ha pålitliga och dugliga arbetare, då det är svårt och ledsamt att hålla tryckerierna till gästgivarvärdar.

Vore det ej på sin plats att våra yrkesföreningar och klubbar toge absolut nykterhet på sina fanor och enigt och allvarligt toge föreningsarbetet till sin plikt. Då skall man ej behöfva klaga öfver missförhållanden ty *alkoholen* bär största skulden därtill.

Nu arbetas det några dagar å en ort hvarefter det schappas till en annan. Man bryr sig ej alls om hvilken lön man erhåller blott man kommer tillrätta några dagar så att man kan fortsätta resan.

*

K:stads typ.klubb har anmält för yrkesinspektören i Tammerfors om ett missförhållande å ortens „Kansallispaino“. Yrkesinspektören har ställt nämnda tryckeris faktor och bolagets direktör till laga ansvar. Som målsägande uppträder tillens typografklubb.

Missförhållandet i fråga är att därstädes hålles personer under 18 år till nattarbete.

F. A.

Red. svar. Om ni känner er öfverraskad af att edert „opus“ vägrats plats i Gut. känna vi oss än mera öfverraskade af eder obefogade häskhet emot red. i ofvanstående korrespondens, särdeles då ni af erfarenhet borde veta hvilka svårigheter redaktionen för Gut. har att utstå för att den skall kunna bereda plats för de mest viktiga uppsatserna, som står den till buds, i Guts: tränga spalter.

Hr F. A.! Om Gut. har blifvit vår egendom? — Ja, så till vida, att red. har rätt att neka införandet af hufvudlösa skrivelser, af samma halt t. ex., som edert „opus“ eller „sammelsurium“, hvaraf ni med rätta säger edert skrämbref består af, och hvilket vi ansågo oss ej kunna införa af skäl som redan nämnts.

Och hoppas vi, att ni alt fortsättningsvis bidrar med uppsatser för att göra Gut. så omvexlande som möjlig; men den rätten måste red. ha, att censurera hvad som införes i Gut.

Kirje Kristiinasta.

Helmikuulla.

Tänne Kristiinaankin, jossa tähän asti ei ole ollut muuta kuin pieni aksidenssipaino, on viime vuoden lopulla perustettu painoja oikein kaksitain. Kirjapainon perustettua, perustettiin, niinkuin on muuallakin nykyään tavallista, tännekin kirjaltajaklubi. Se ei luonnollisesti ole suuren suuri, eikä pienen pienikään, kokonaista viisi henkilöä. Tällä klubilla oli kokous helmik. 2 p:nä, jossa valittiin täksi vuodeksi puheenjohtajaksi faktori F. Ahlroos, rahastonhoitajaksi konemestari K. Huldén ja kirjuriksi oppil. K. Uskela.

Klubin toiminnasta mainittakoon ilta, joka toimeenpantiin tammik. 30 p:nä. Ohjelmaan kuului m. m. esitelmä, kirjapaino täydessä toiminnassaan, lausuntoa y. m. Väkeä oli kokoontunut vähänpuoleisesti, joten tulos oli ainoastaan noin 17 mkan vaiheille.

Koska klubi oli saanut tietää, että „Kansalliskirjapainossa“ käytetään nuoria oppilaita yötyöhön, päätti klubi yksimielisesti varoittaa asianomaista faktoria tästä. Toivottavaa vaikutusta ei varoituksesta kumminkaan ollut, jonka tähden klubi ilmoitti asian ammattitarkastajalle ja liittohallitukselle, jättäen sen heidän toimenpiteittensä alaiseksi.

Kun ei viime mainitussa painossa, jossa työskentelee ainoastaan oppilaita, ole mitään työjärjestystä, eikä näillä nuorilla työläisillä ole mitään lepoaikaa päivänajanakaan, käy heille tietysti rasittavaksi yöllä työskennellä, jonka tähden olisi suotava, että epäkohta mitä pikimmin korjattaisiin.

Painotyöt tässä samoin kuin mainitsemassani aksidenssipainossakin tehdään vallan pilahinnalla. Askettäin painettiin siellä, nim. Kansallispainossa, ilmoitusplakaaiteja, jotka kooltaan olivat melkein Gutenbergin sivun kokoiset. — 6 mkalla tuhat kpl. Samalla maksulla jaettiin ne myös sanomalehden mukana. Mitä siitäkin jää työmiehen palkaksi? Ei mitään. Mutta eipä mainitussa painossa työväelle juuri sanottavaa palkkaa maksetakaan, ainoastaan ruoka ja vähän „tupakkarahaa“, tai kuinka sitä sanoisi.

Kristinestads Tidningin kirjapainossa työskentelee nykyään 2 latojaa ja 1 painaja sekä 1 painajan- ja 3 latojanoppilasta, niistä yksi 4-vuotinen. Palkka latojilla sekä painajalla on 100 mk kuussa. Työaika on 9½ tuntinen. Siis verrattain edulliset olosuhteet maaseutukaupungissa.

Kun vielä mainitsen, että viimeainitun painon työväestö on kokonaan raitis ja kuuluu melkein kokonaan raitiusyhdistykseen, niin ei minulla liene muuta kerrottavaa.

Karlus.

Kirjekortti Jyväskylältä.

25/2 98.

Jyväskylän kirjaltajayhdistys vietti ensimmäisen perhe-iltamansa viime helmik. 12 p:nä kaup. lukusalilla. Yhd. jäsenet olivat saapuneet iltaan oikein miehissä, joten oli ilahduttavaa nähdä heitä niin yksimielisesti koossa, kun vielä oli joitakuita neitosiakin tuotu mukaan, näytti se oikein lukuisalta. — Ohjelmasta ei juuri ole paljon sanottavaa, vaan ansaitsee se kuitenkin tulla mainituksi. Ensiksi kirjaltaja E. E. Sundvall piti puheen sivistyksestä ja sen merkityksestä. — Faktori G. Svahn kertoi kirjapaino-oloista noin 100 vuotta takaperin, joka oli huvittavaa kuulla. — Kirjaltaja J. H. Niemi luki erään hauskan kertomuksen. Saatiinpa vielä kuulla kanteleensoittoakin, jota eräs neitosista esitti. Loppuilltaa jatkettiin kaikenlaisilla hauskoilla leikeillä puoleen yöhön asti. — Virvokkeita oli myös saatavana. — Toivottava olisi, että vastedeskin tämänlaisia iltamia toimeenpantaisiin, sillä ne juuri ovat meidän kesken tarpeen, joissa monen iltai tulisi oikein käytetyiksi, ettei tarvitseisi hakea hauskuutta mistään nurkkahuoneista.

*

Kirjapainoja on paikkakunnallamme kolme, niinkuin tiedetään; työtä kuuluu kaikissa olevan aikalailla, vaan kyllä tulee noita n. s. „uusija latojia“, sillä oppilaita on täällä oikein aika vesakka taitureihin verraten. — Työaika on 11 tuntinen paitsi Gummeruksen painossa 10 tuntia. Ehkä toisetkin seuraavat esimerkkiä, kun kerkiävät.

Jim.

Förbundsafdelningarnas ombudsmän uppmanas vänligen, att månadligen till Gut:s redaktion afsända korta referat öfver resp. afd:s möten.

Red.

Fria ord. Vapaita sanoja.

Wastaus.

Gutenbergin viime vuoden 11 n:ossa julkaisin erään kirjeen Jyväskylältä, jossa tosiasioiden perusteella kerrotaan miin suuntaan Jyväskylän kirjaltajayhdistyksen toiminta on kääntynyt ja miten faktori G. I. Johansson, main. yhd. esimiehenä, täyttää velvollisuutensa. Koska hra Johansson on suvainnut vastata ja laatinut varmaankin kirjeelleni vastapainoksi aijotun kyhäyksen, joka kuitenkin osoittaa, että sillä tahdotaan vetää vaan lukijain myötätuntoisuutta puolelleen, eikä kumota niitä tosiasioita, joita olen kertonut. Koetettu kyllä on, mutta sangen huonolla menestyksellä. — Kun Gutenbergin toimitus on hyväntahtoisesti suonut minulle tilaisuuden vastata main. kyhäykseen pyydän koetella sen kestäväisyyttä.

Ensiksikin kirjoittaja lausuu vilpittömän ilonsa siitä, että meidän nuoret, virkeät voimat yhdistyvät yhteisvoimin yhteistyöhön j. n. e. ja että nuo samaiset „voimat“ ilmaisevat asioitaan Gutenbergissa. Hyvä! Mutta se ei kirjoittajaa miellytä, että uskalletaan terävin piirtein ilmaista yhdistyksen esimiehen laiminlyömissä ja huolimattomuuksia velvollisuuksien täyttämässä. Kynää tulisi liikuttaa sangen maltillisesti, maltillisesti sittekin, vaikka esitettäviä asioita kohtaan olisi käytetty minkäläistä maltittomuutta tahansa.

Sen jälkeen tullaan kirjoituksessa siihen aikoon, jolloin arv. kirjoittaja valittiin J. K.-Y:n esimieheksi. Hän sanoo vaalitulaisuudessa „tykänään“ kieltäytyneensä mainittua tointa vastaanottamasta — ja kuitenkin tulleensa valituksi! Nähtävästi tahtoo kirjoittaja uskotella, että häntä pidettiin siksi suurena kykynä, että hänet valittiin esimieheksi vastoin tahtoaan. Toimintansa on kuitenkin osoittanut aivan päinvastaista. Mitä tuohon kieltäytymiseen muutoin tulee, eivät liittajat uskoneet sen johtuvan kiireellisten toimien ja ikävien perheolojen vaikutuksesta, vaan ainoastaan tyyneestä kainoudesta. Harvalla henkilöllä sitä sentään niin kiireitä tehtäviä on, ettei muutamia hetkiä liikeneisi jonkun hyvän yhteistyön eteen. Muutoin ei tuo samainen kieltäytyminen kelpaa miksikään puolustukseksi, kuten jokainen ymmärtää. Luulisi kirjoittajankin tietävän, että silloin kuin ei hänen oma aikansa riitä yhd. toimiin, on hänen pyydettävä asioiden johtoon varaesimiestä, eikä antaa asioiden mennä hunningolle. Mutta tässäkin kohden näyttää kirjoittajalla olevan omat omituiset mielipiteensä, joihin tuonneppana tätä kirjoitusta vielä palaamme.

Tämän jälkeen myöntää kirjoittaja todeksi, että mainitsemani vuosijuhlan viettäminen on laiminlyöty. Ja millä hän puolustelee tätä menettelyä? Sillä — hyvät lukijat! — että lienee sitä sellaista ennenkin tapahtunut! Ehkäpä. Mutta tuleeko J. K.-Y:n seurata mukomia esimerkkejä! Ei suinkaan. — Samaisen asian johdosta on kirjoittaja laatinut kyhäyksensä viidennen kappaleen, jossa hän mainitsee, että jos sentään erityistä intoa olisi jäsenillä ollut, „niin olisivathan he voineet tämän, niinkuin ehkä jonkun muunkin asian toimia varaesimiehen kanssa ilman vakinaista esimiestä“. Niinpä kyllä — hyvä kirjoittaja! Mutta miksi? — että silloin, kuin varaesimies kävi teille kokouksista huomattamassa, pyytänyt häntä edellisen mukaan toimimaan. Vai olisitte todellakin tahtoneet, kuten main. kappale osoittaa, että varaesimiehen olisi tullut kaikessa alamaisuudessaan tehdä luoksenne n. k. „kumarrusmatkoja“ ja nöyrästi kysyä, onko teillä aikaa yhdistyksen toimiin ja onko mitään uusia asioita ilmestynyt, joista kokous olisi tarpeellinen. Niin te kaiketi olisitte tahtoneet. Ja kun tahottomisenne ilmestyy noin hauskaalla tavalla, surkuttelen minä teitä ja teidän mielipiteitänne ja ihmettelen, miten tietämättömäksi velvollisuusistanne te sentään tekeytytte. Kun kerran huomaisitte, että kirjoitukseni tätäkään kohtaa voi toiseksi muuttaa, olisi ollut parasta antaa sen olla alallaan ja myöntää vaan suorasti loppuun asti. Se olisi ollut rehellisen miehen oikea teko ja sen olisivat kyllä lukijatkin anteeksi antaneet. — Tahdon muutoin huomauttaa, kosk'ei kirjoittaja ole tahtonut sitä tehdä, että varaesimiehen kolme tai neljä huomautusta kokousten pidosta koskivat etupäässä liittoasioita.

Seuraava kappale kirjoittajan kyhäyksestä sisältää selonteon liittoasiassa. Mutta sen sijaan, että hän koettaisi selittää kirjoitukseni tätä kohtaa, nim. minkä nojalla hän ei suvainnut pitää mainittuja kokouksia, käy hän ilmoittamaan, että J. K.-Y:s on tehnyt sellaisen päätöksen, ett'ei liittoon yhdytään ja luulee (!) senlisäksi tietävänsä, että tästä päätöksestä on Liittohallitukselle aikoinaan tieto annettu. Ihmeellistä! — eikö totta. Esimies vaan luulee, mutt'ei tiedä! Mainittu päätös on kyllä tehty, mutta minä uskallan epäillä, tokko asiaa läsnäolleet jäsenet edes ymmärsivätkään, siitä kun oli perin vähän selkoa tehty. Ja senlisäksi minä vielä tiedän, ett'ei Liittohallitukselle ole annettu tietoa tästä päätöksestä. Kävin oikein vasituisesti sihteerin luona pöytäkirjoja näke-

mässä, enkä tavannut siinä minkäänmoista otetta muka lähetetystä kirjeestä ja sihteeri vakuutti, ett'ei hän ole sellaista kirjoittanut, eikä, jos esimies olisi kirjeen laatinut, pannut nimeään sel-laisen alle. Siis taas yksi laimiinlyöminen! — Mitä sitte tulee sanoihin: „pöydältä pöydälle“ ja niiden merkitykseen, pitää nekin paikkansa. Sillä, kuten edellisessä kirjeessäni mainitsin, oli asia ennen arv. kirjoittajan mainitsemää päätöstä useita kertoja esillä ja sitä ei yhdelläkään kertaa käsitelty — sanan oikeassa merkityksessä, — vaan lykättiin lyhyesti „tuonemmaksi“. Ja kun asia otettiin äskennäytin päätöksen jälkeen vielä kerran esille ja lykättiin taas „tuonemmaksi“, joka „tuonemmaksi“ kesti melkein seitsemän kuukautta, oli minulla tietysti hyvä syy sanoa asian olevan jo „pöydän alla!“

Sitte kirjoittaja palaa taasen „virka-asioihin“ ja paheksuu vielä kerran, että hän tuli ottaneeksi esimiehyden yhdistyksessä. Mielellään hän nyt eroaisi, mutta hän näkyy pitävän todellakin paljon „kruunauksesta“ ja puhuu siitä oikein ihanteellisiin sanoin. „Elämän kruunun“ — kaunis aate muutoin! — kuvittelee hänen mielessään ja minä uskon, että vaikka hän tarjoaa sitä jollekin „inokkaammalle ja toimivammalle“ henkilölle kuin hän itse on, kantaisi hän sentään „elämän kruunua“ itsekkin jonain kauniina muistona niiltä ajoilta, jolloin hän oli J. K.-Y:n esimiehenä ja jolloin hänen ei suotu olla kuin „vähäpäätöinen henkilö pienessä Keski-Suomen kaupungissa“. Niin — lienehän se ikävää, että joku henkilö on „vähäpäätöinen“ mutta jos esim. arv. kirjoittajalla on halua kohota „suureksi“, niin on siihen pyritävä kiitosta ansaitsevilla töillä eikä toimitto-muudella.

Lopuksi tekee kirjoittaja tilä keksinnöistä*), joita hänen kyhäyksessään kyllä vilisee „suuressa määrässä“. Ero on todellakin suuri, kuten hän itse sanoo. Mutta se on käänntynyt päinvastaiseen suuntaan, s. t. s. että minä olen puhunut kieltä-mättömiä tosiasioita, vaan arv. kirjoittaja on tehnyt keksinnöitä, kuten odotinkin.

Kyhäyksessä on vielä muutamia paikkoja „höysteeksi“ asetettu, mutta ne eivät kaipaa mitään vastaamista. Tahdon kuitenkin huomauttaa, ett'ei yhdeksän kysymysmerkkiä osoita yhdeksää kirjoituksen laatijaa, jonka mainitsen siksi, ett'ei kirjoittajan tarvitse itsellensä luulotella, että to-tuiksien ilmaisemiseksi tarvitaan välttämättö-mästi kymmenkunta henkilöä.

Ottakaa kaiken tässä kirjoituksessa mainitun lisäksi huomioon pieni neuvo, jonka tässä annan. Jos te nimittäin joskus tulevaisuudessakin tulette sellaisen yhdistyksen tai seuran esimieheksi, jonka jäsenenä on työmiehiä ja joiden sekä aineelliset että henkiset olot ovat huonolla, parannusta kai-paavalla kannalla, niin muistakaa aina, että se käy kipeästi niiden sydämmelle ja oikeudentun-nolle, jos heidän kalliit asiansa ja kohtuulliset vaatimuksensa lyödään laimiin johtavien miesten puolelta. Ja älkää silloin ihmetelkää, älkääkä suu-resti pahastuko, jos saattekin lukea jostain lehdestä kirjoituksen, jossa hienoja sanoja käyttä-mättä puhutaan asiat suoraan ja totuuden mu-kaisesti.

Nyt lopetan ja kun tiedän varmasti olevan oikeassa, en ryhdy enää mihinkään sanakiistaan tässä asiassa. Hyvästi! — „Rauha maassa ja ih-misille hyvä tahto!“

??????????

Notiser. Uutisia.

— **Dödsfall.** Den 8 februari afled härstädes efter ett långvarigt lunglidande typografen *August Ferdinand Sundberg* i en ålder af 64 år.

Den afledne var född i Helsingfors den 4 december 1833 och kom vid 13 års ålder i läran hos J. C. Frenckell & Sons tryckeri, hvarest han blef utlärard den 4 december 1854 och arbetade där som beräkningssättare till den 1 maj 1877, då han emot fast lön blef anställd såsom ledare vid fruntimmersafdelningen, som då inrättades å nämnda officin. Denna befattning innehade S. till den 1 oktober 1887, hvarefter han skilde sig från yrket. Vid sin afgång hugnades han af firman med en lifstidspension, stort 300 mk om året. Från ut-ställningen i Moskva 1882 erhöi han silfvermedalj för nit och nyttig värksamhet, att bäras på bröstet.

S. var en af stiftarne af Typografernas För-ening härstädes samt Understödsföreningen.

Lördagen den 26 februari afled härstädes sät-taren *K. Kreander* i en ålder af 41 år. K. kondi-tionerade senast å Senatens tryckeri.

Den 5 februari afled i Åbo sät-taren *K. G. Lind-holm*, anställd vid Åbo Tidnings tryckeri. Den bort-gångne var född i Tavastehus, men hade tjänst-gjort vid tryckerier i flere af landets städer och

*) Muutoin näkyy, että kirjoittaja on käsittänyt tämän seikan kokonaan vastoin minun tarkoitustani. En tarkoittanut hänen äskettäin tekemänsä keksintöä, vaan tarkoitin keksin-töjä yllä olevassa asiassa, kun varmasti tiesin, ett'ei hän siitä voi ilman niitä selviytyä. Kirjoittaja.

senast under en tid af sju månader i Åbo. Han hade en längre tid varit sjuklig, men skötte sin post ordentligt och korrekt, tills han nu vid fylda 46 års ålder skattade åt förgängelsen, sörjd närmast af ålderstigen moder och syskon.

— **Agitationsklubb** har nyligen stiftats af några för saken intresserade personer i härva-rande Typografiska förening. Klubbens ändamål är i främsta rummet, att agitera för, att medlem-marna inom föreningen hedanefter mera än hit-tills intresserade sig för föreningslifvet. Till års-mötet hade klubben sin egen kandidatlista, hvil-ken fullständigt gick igenom. Trykta valsedlar utdelades bland mötetsdeltagarne af klubbens medlemmar. Styrelsen består af hrr A. Henriks-son, ordf., A. Karjalainen, sekr. och V. Blomqvist kassör.

— **Typografernas Förenings fana** befin-ner sig alt fortfarande i samma halffärdiga skick, som den första gången presenterades för allmän-heten. Endast å ena sidan af fanan är nämligen vapnet broderad. Föreningens bestyrelse, som hit-tills af ekonomiska skäl dragit sig för de ganska stora omkostnaderna, som erfordras för fanans iständsättande, borde med det snaraste på allvar taga saken om hand. T. ex. kringstående af anteckningslistor till medlemmarna för samlande af medel härför, anse vi realiserbar. Erhålles ej det härför erforderliga beloppet genom anteck-ning, må Föreningen tillskjuta det som fattas, och låta fortsätta det afbrutna arbetet med fanans förfärdigande.

— **Björneborgs Typografklubb** firade sin första årsfest söndagen den 13 februari i Brand-kårshuset därstädes. Till festen hade infunnit sig en icke särdeles talrik publik, som först åhörde Musikaliska sällskapets orkester, hvilken inledde programmet med några musiknumror. Klubbens ordförande, faktor F. Alho höll därefter ett häls-ningstal till publiken, hvarefter magister Filip Varén framsade ett föredrag. Verser, författade till klubbens årsfest af författaren K. A. Tavast-stjerna, upplästes på svenska och finska af hr Säimen. Sedan utfördes en rysk folkdans, som lifligt anslag, hvarefter festen afslöts med allmän dans.

— **I den snabbsättningsstämman**, som nyligen föranstalts af Vasa Typografiska förening del-togo inalles åtta sät-tare, däraf tre från Vasa Tid-nings, tre från Pohjalainens och två från Vasa Nyheter tryckeri. Satsens bredd, som skulle sättas var bestämd att hafva 20 ciceros bredd, och varie-rade bokstafsantalet i raden mellan 49 och 51. Första priset, en guldjeton till föll A. Tornai-nen från Pohjalainens tryckeri; andra priset, en guldjeton i något mindre format, A. Träskback från Vasa Nyheter tryckeri; tredje priset, en färgylt silfverjeton, E. Saxbäck från Pohjalainens tryckeri; fjärde priset en silfverjeton, H. Huima från Vasa Nyheter tryckeri och femte priset, en silfverjeton, Maiju Lustig från Vasa Tidnings tryckeri.

— **„Maskinmästarklubben“** hade till sön-dagen den 20 februari arrangerat en Fastlags-karneval i Gardes manégen till förmån för sin „Stipendie-fond“. — Inkomsterna torde vara gan-ska betydliga.

— **Med detta nummer utdelas** Förslag till stadgar för Förbundets Reshjelpskassa.

— **Uusi Kirjapaino Tampereelle.** Tulevan kesäkuun 1 päivästä alkaen tai kenties jo aikai-semminkin avataan hra T. Leanderin talossa n:o 25 Pellavatehtaan kadun varrella Tampereella uusi kirjapaino, joka tulee sijaitsemaan mainitun talon kivirakennuksessa, nimittäin sen ala- ja keski-kerrokseen. Tämän uuden liikkeen toimeenpane-mista varten siirrettäneen sinne Porista hrain Uoti & Grönroosin kirjapaino, jota paitsi uutta kirja-painokalustoa hankitaan myöskin ulkomailta. Tä-män uuden kirjapainopuuhun etunenässä kuuluu olevan hrat M. Lyytinen Tampereelta ja maisteri Juho Uoti Porista y. m. Faktoriksi tulee hra Israel Partanen.

— **Tämän numeron kanssa** jaetaan Liiton Matka-apurahaston sääntöehdotus.

— **Arbetsinställelse** var nära att utbryta bland typograferne i Stockholm i januari, men blef i godo bilagd genom att principalerne måste böja sig för öfvermakten (organisationen) och ingå på arbetarnes fordringar. Stora och lång-variga förberedelser hade af Svenska Typograf-förbundets styrelse vidtagits för att arbetarne skulle kunna hålla ut med en långvarigare arbets-inställelse, om så fordrats. Sålunda uppsades att genast ställas disponibla 10,000 kr. för första veckan. Extra uttaxering öfver hela förbundet beslöts. Upprop till 43 utländska typograforgani-sationer affattades och öfversattes till tyska, fran-ska och engelska språken. Lokal anskaffades, där de arbetslösa kunde sammankomma, m. m.

Svibel. — Sekalia.

Man har återigen nått ett lyckligt slut på den långa julhågen med sina goda och onda tomter, sina magra och feta grisar m. m. Vid tanken på tomtar kom jag att påminna mig om, att vi i vår goda stad äfven hafva ett sällskap eller en förening, kallande sig Tryckeritomtarne, hvilken redan för mer än två år sedan inom sig konstituerat en bestyrelse.

Vidare hade af tomterne tillsatts en inballo-teringsnämnd hvilken nämnd måste, enligt allt att döma vara mycket noggrann i sitt urval af med-lemmar då den mig veterligen icke ännu kunnat få några medlemmar anmälde till sällskapet utan de „ledande“.

Om jag icke missminner mig, så ingick uti „tomternas“ program att särskildt vid juletid uppträda som barmhärtiga samaritaner, efter be-höf och förmåga lindrande brist och elände uti nödlidande typografers familjer. Onekligen en vacker tanke. Huru långt tomteinitiativet nu avancerat vet jag icke, men emellertid hafva re-dan tvenne jular förgått utan att man hört nå-got af våra tomter. Måhända att de liksom många andra goda tomter värka i det tysta — så ser det åtminstone ut. Jag vet ingenting.

*) Sportklubben — ja, den är då åtminstone en af vår förenings förträffligaste institutioner.

Denna vinter skulle, enligt mitt tycke syn-nerligen lämpa sig för vår på alla områden före-tagsamma sportklubb, eller rättare dess styrelse — om den ännu existerar. Det vore nu, medan vi ha öppet vatten i Sandvikshamnen, skäl för klubbens „styrman“ att åter få en utmaning på roddtäflan med aktiebåten till stånd, ty nu hafva vi länge haft den för våra hettefrade utmanare mätliga temperatur med öppet vatten. Men i händelse Sanvikshamnen tillfrysar förr en detta opus kommer i präss, så har jag för aktionärerna ett annat, icke sämre förslag att framställa, nämligen att kvicka tag låta Andersson förändra den styfva aktiebåten till isjakt, och sedan öfverlämna den till sportklubbens styrelse med villkor för den att anordna en upptäktsfärd till nordpolen. Hvad de härför nödiga medlen beträffar, så är jag fullt öfvertygad om, att styrelsen är fyndig nog att på vanligt sätt anskaffa dem.

Med särskildt afseende fäst vid vår sportklubbs mångsidighet, kom jag att påminna mig om, att jag nyligen läst om de många mer eller mindre lyckade försök som gjorts med att tillvärka och olyckligt afproffa flygmaskinen. Nu rann mig i hågen att man samtidigt kunde inreda vår aktiebåt till både flygmaskin och isjakt, man skulle då med den kombinerade flygisjakten ega de säkraste och mest tillämpliga betingelser för att lyckligen nå polen. Så skulle man t. ex. vid mö-tande ishinder och dito björnar endast behöfva låtta på aluminiumvingarna för att efter luft-passagen åter segla på is eller vatten. Hvad flyg-skeppets byggnadssätt beträffar, så tror jag att sju stycken lämpligt konstruerade aluminiumvin-gar skulle förslå till att gifva båten stabilitet och bäring såväl i luften som på vattnet. Det behöf-ver väl icke tilläggas att afsikten ingalunda är, att man med flygskeppet skulle flyga högre än vingarna bär, ty båtens bärfkraft kan icke beräk-nas för mer än 7 personer med vingar och allt.

Alla de här tillkomna välmenande förslagen, äro i hufvudsak tillkomna på det icke vår aktie-klenod en sommar till, behöfde ligga och vräka sig i en för densamma ohälsosam sysslolöshet på Blekholmens idylliska klippor.

Pressus.

*) Införandet fördröjt.

Glöm ej Invalidfonden!

Annonser. Ilmoituksia.

Tilatkkaa! // // Levittäkää!

Kirjaltaja

• Graafillinen Aikakauslehti

Ilmestyy Helsingissä kerran kuukaudessa 12 à 16 sivuisena vihkona.

Tilaushinta: vuosik. 4 m., oppilailta 2 m. Maaseudulle lisätään postimaksua 60 p.

Tilaukset lähetetään osoitteella *K. Skogster V. Pettersson ja Kumpp. kirjapaino, Helsinki.*

Helsingissä 1898.

J. Simeliuksen perillisten kirjapaino osakeyhtiö.